

ISSN 2786-6912 (Online)

ISSN 2786-6904 (Print)

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв»
Закарпатської обласної ради**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
Municipal establishment of higher education
«Academy of culture and arts» by Transcarpathian regional council**

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

СЕРІЯ:

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ВИПУСК 5 (2023)

ACADEMIC NOTES

SERIES:

PEDAGOGICAL SCIENCES

EDITION 5 (2023)

Ужгород-2023

Uzhgorod-2023

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв»
Закарпатської обласної ради

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
«Academy of Culture and Arts» of the Zakarpattia Regional Council

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ACADEMIC NOTES

Серія:
Педагогічні науки

Series:
Pedagogical Sciences

Випуск 5 (2023)
Edition 5 (2023)

Ужгород – 2023
Uzhhorod – 2023

*Друкується за рішенням вченої ради Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
(протокол № 4 від 16.11.2023 року)*

*Друкується за рішенням вченої ради Комунального закладу вищої освіти
«Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради
(протокол № 4 від 23.11.2023 року)*

Н 34

Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 5 / Ред. кол.:
В.Ф. Черкасов, О.А. Біда, Н.І. Шетеля та ін. Ужгород-Кропивницький :
Видавництво «Код». 2023. 150 с.

ISBN 978-617-653-085-5

Збірник призначений для використання науковцями, викладачами, аспірантами, студентами. У виданні Наукові записки. Серія: Педагогічні науки висвітлено результати досліджень із широкого кола проблем. Збірник орієнтований на розкриття сучасних тенденцій вивчення історії освіти, мистецтвознавства, педагогіки та психології. Основна мета видання – надати можливість, насамперед, молодим вченим опублікувати результати наукових досліджень у педагогічній галузі.

УДК 08(477.87):37

Рецензенти: Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор (м. Київ).
Зорочкіна Т.С., доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси).

«Наукові записки. Серія: Педагогічні науки» включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» (галузь знань: Освіта/Педагогіка), згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 491 від 27.04.2023.

Збірник зареєстровано в міжнародних наукометричних базах **Index Copernicus, Google Scholar, WorldCat, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського**, публікаціям присвоюється ідентифікатор цифрового об'єкта **DOI**

Редколегія:

Науковий редактор:

Черкасов В.Ф.

– доктор педагогічних наук, професор Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

Заступник наукового редактора:

Біда О.А.

– доктор педагогічних наук, професор Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Відповідальний секретар:

Агій Я.Ю.

– кандидат економічних наук, доцент Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

Редакційна колегія:

Анточ Д.І.

– кандидат психологічних наук, доцент, Тираспільський державний університет, Кишинів, Республіка Молдова

Гундаренко О.В.

– кандидат філологічних наук, старший викладач Жилінського університету, Словаччина

Клім-

– доктор педагогічних наук, професор Природничо-гуманітарного університету в Седльцях, Республіка Польща

Кучай Т.П.

– доктор педагогічних наук, професор Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Кучай О.В.

– доктор педагогічних наук, доцент Національного університету біоресурсів і природокористування України

Полубоярина І.І.

– доктор педагогічних наук, професор Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського

Смирнова Т.А.

– доктор педагогічних наук, професор Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського

Марусинець М.М.

– доктор педагогічних наук, професор, директор департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації

Мозгальова Н.Г.

– доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Хусайнова Г.А.

– кандидат педагогічних наук, професор Казахського національного університету мистецтв м. Нур-Султан

Чистякова Л.О.

– доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

Чичук А.П.

– доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології, Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Шайгозова Ж.Н.

– кандидат педагогічних наук, доцент Казахського національного педагогічного університету імені Абая

Шандрук С.І.

– доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

Шетеля Н.І.

– доктор педагогічних наук, професор Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

Щолокова О.П.

– доктор педагогічних наук, професор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Статті подано в авторській редакції

- © Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, 2023
- © Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради, 2023
- © Видавництво «Код», 2023

*Published by the decision of the Academic Council of the Transcarpathian Hungarian Institute
named after Ferenc Rakoczi II (Minutes № 4 of 16.11.2023)*
*Published by the decision of the Academic Council of the Communal Institution of Higher Education
«Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council
(Minutes № 4 of 23.11.2023)*

A 34 **Academic notes.** Series: Pedagogical Sciences. Edition 4 / Ed. board:
V.F. Cherkasov, O.A. Bida, N.I. Shetelya, etc. Uzhhorod-Kropyvnytskyi :
Publishing house «Kod», 2023. 150 p.

ISBN 978-617-653-085-5

The collection is intended for use by scientists, teachers, graduate students, and students.
In the publication Scientific Notes. Series: Pedagogical sciences highlights the results of research
on a wide range of problems. The collection is aimed at revealing modern trends in the study
of the history of education, art history, pedagogy and psychology. The main purpose of the
publication is to provide an opportunity, first of all, to young scientists to publish the results of
scientific research in pedagogical fields.

UDK 08(477.87):37

Reviewers: Oleksyuk O.M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kyiv).

Zorochkina T.S., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Cherkasy).

«Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences» is included into the List of Scientific Professional Publications of Ukraine, category «B» (field of knowledge: Education / Pedagogy), Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 491 of 27.04.2023

The collection is registered in the international catalogues of periodicals and database Index Copernicus, Google Scholar, WorldCat, National Library of Ukraine named after V. I. Vernadsky, publications are as signed a DOI digital object ID

Editorial Board:

Academic editor:

Cherkasov V.F. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Communal Institution of Higher Education
«Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council

Заступник наукового редактора:

Bida O.A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Transcarpathian Hungarian Institute.
Ferenc Rakoczi II

Executive Secretary:

Agly Ya. Yu. – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Communal Institution of Higher Education
«Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council

Editorial board:

Antoci D.I. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Tiraspol State University, Chisinau,
Republic of Moldova

Gundarenko O.V. – Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer, University of Žilina, Slovakia

Klim-Klimashevskaya A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Natural-humanitarian University of Siedlce,
Republic of Poland

Kuchai T.P. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Transcarpathian Hungarian
Institute. Ferenc Rakoczi II

Kuchay O.V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the National University
of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Poluboyarina I.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv National University of Arts. I.P. Kotlyarevsky

Smirnova T.A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv National University of Arts. I.P. Kotlyarevsky

Marusinets M.M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Director of the Department of Education and Science,
Youth and Sports of the Transcarpathian Regional State Administration

Mozgalova N.G. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Vinnytsia State Pedagogical University named
after Mykhailo Kotsyubynsky

Khusainova G.A. – Candidate of Pedagogical Sciences, Professor of the Kazakh National University
of Arts in Nur-Sultan

Chistyakova L.O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Central Ukrainian State University
named after Volodymyr Vynnychenko

Chichuk A.P. – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Pedagogy
and Psychology, Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II

Shaigozova Zh.N. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Kazakh National Pedagogical
Abay University

Shandruk S.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian University

Shetelya N.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Communal Institution of Higher
Education «Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council

Shcholokova O.P. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Ukrainian State University
named after Mykhailo Drahomanova

The article is submitted in the author's edition

© Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II, 2023

© Communal Institution of Higher Education «Academy of Culture and
Arts» of the Transcarpathian Regional Council, 2023

© Publishing house «Kod», 2023

ЗМІСТ

БІДА Олена Анатоліївна, ЧИЧУК Антоніна Петрівна, ГУТТЕРЕР Єва Войтехівна МОДЕРНІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	8
ГОРБЕНКО Сергій Семенович ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ГУМАНІСТИЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАСАДАХ	14
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна, НІЧУГОВСЬКА Лілія Іванівна, ЗОБЕНЬКО Наталія Анатоліївна ТАКТИЛЬНІ ПОСІБНИКИ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ	18
КУЧАЙ Тетяна Петрівна, ГОНЧАРУК Віталій Володимирович, АНДРУСИК Павло Петрович МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ WEB-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗВО	23
ПОТАПЧУК Тетяна Володимирівна, КАЛУСТЬЯН Олександр Варкесович, КОВЛЕВА Марія Борисівна МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ГАРМОНІЇ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ...	30
ПРИМА Раїса Миколаївна, ЗДІХОВСЬКА Тетяна Вікторівна, ІОВХІМЧУК Наталія Володимирівна ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНІХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У НАУКОВИХ СТУДІЯХ.....	36
ПРИМА Дмитро Анатолійович, ГАЦ Георгій Опанасович ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ У КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ...	40
СОВГІРА Світлана Василівна, БРАСЛАВСЬКА Оксана Володимирівна ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ ОСНОВНИХ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОЛОГІВ.....	44
ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович ФОРМУВАННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ОРКЕСТРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	50
ЯЩУК Сергій Миколайович, МАСЛЮК Руслан Вадимович СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧНІВ У ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	55
ВИШПІНСЬКА Ярина Маноліївна МУЗИЧНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНА КУЛЬТУРА БУКОВИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ	61
КОГУТ Ержебет, ГАДНАДЬ Іштван, ТАКАЧ Габрієлла, Коложварі Іштван ДОСВІД РОБОТИ ПІДГОТОВЧОГО ПОЗНАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З БІОЛОГІЧНОГО КОНКУРСУ ІМЕНІ ГЕРМАНА ОТТО КАРПАТСЬКОГО БАСЕЙНУ	65
ОРОС Ільдіко Імрїївна СИСТЕМА НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.....	73
ПИВОВАРОВ Олександр Васильович ОЦІНЮВАННЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ МЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ І СВІТІ	77

Ukrayini. [Problems and prospects for the development of adult education in Ukraine]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ОРОС Ільдико Імріївна – доктор філософії, доцент, президент Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх педагогів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

OROS Ildiko Imrievna – Doctor of Philosophy, associate professor, president of the Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute, Berehove, Ukraine;

Circle of scientific interests: professional training of future specialists.

Стаття надійшла до друку 13.11.2023 р.

УДК [378:005.6:61](477)

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2023.05.077

ПИВОВАРОВ Олександр Васильович –

кандидат медичних наук, асистент

Харківського національного медичного університету

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6062-9949>

e-mail: ov.pyvovarov@knmu.edu.ua

ОЦІНЮВАННЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ МЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ І СВІТІ

ПИВОВАРОВ Олександр Васильович. ОЦІНЮВАННЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ МЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ І СВІТІ

У статті здійснено спробу застосувати інноваційний пошуковий інструмент Google Trends для оцінки зацікавленості медичною і вищою медичною освітою в різних регіонах України і різних країнах. Виконано порівняльну оцінку інтересу до медичної освіти і професії лікаря у часі за довоєнний рік і у період воєнного стану за регіонами України. Здійснено регіональну оцінку інтересу до медичної і вищої медичної освіти у деяких країнах світу (Монголія, Молдова, Вірменія, Грузія). Проведені оцінки дають необхідну кількісну базу для аналізу трансформацій, які відбуваються в освітній медичній галузі.

Ключові слова: професійна компетентність, медична освіта, вища медична освіта, лікар, Google Trends, пошуковий інтерес.

PYVOVAREV Oлександр Vasyliovych. ASSESSMENT OF INTEREST IN MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE AND WORLDWIDE

The article attempts to use the innovative Google Trends search tool to assess interest in medical and higher medical education in different regions of Ukraine and different countries.

The level of internationalization of higher education is increasing, particularly in medical education. This study was carried out using a comparative analysis of search queries in Ukraine during the year (February 2020-March 2021), as well as for the period (October 2022 to September 2023). The second part of the task highlights the international aspect of determining search interest in four countries – Mongolia, Moldova, Armenia and Georgia, where the monopoly concentration of institutions of higher medical education is in the capitals.

For research and analysis, the words «doctor», medical education and higher medical education in the Ukrainian language were used in time for two annual periods (pre-war and during martial law) and the distribution of the top 5 regions in relation to the first, provided by the Google Trends system, was presented.

A regional assessment of interest in higher medical education in the world was carried out. The search was carried out for the English-speaking audience of the term «Higher medical education» for the last year (as of December 1, 2023). Statistically significant are requests from four countries – India, the Philippines, the USA and Great Britain. For a more extensive search, educational medical systems of four other countries from different parts of the world - Mongolia, Moldova, Armenia, Georgia - were selected.

In general, it should be noted a uniformly low level of interest in searching for the topic medical education, in relation to the level of search activity for the topic doctor,

The applied modern information tool Google Trends is attractive and easy to use for actual determination of consumer interest in medicine, medical professions, higher education and other related components. The conducted assessments provide the necessary quantitative basis for the analysis of the transformations taking place in the educational medical field.

Keywords: professional competence, medical education, higher medical education, doctor, Google Trends, search interest.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Рівень інтернаціоналізації вищої освіти зростає, зокрема у медичній освіті. Поступово всі країни світу переходять в освіті на компетентнісний підхід відповідно до Національних рамок кваліфікацій, що вимагає набуття сучасним медичним працівником тих компетентностей, які визначають його знання, уміння, навички, автономію, відповідальність комунікаційну складову [1], зокрема, у міжнародній освіті [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз зарубіжних і вітчизняних наукових джерел свідчить про те, Голомб, Л. та співавт [7] відзначають, що перетворення у вищій медичній освіті гальмувалися через брак фінансування. Між тим у педагогічну практику активно впроваджуються новітні методи навчання, оновлені останніми роками. У висновках зазначається, що у майбутньому роботодавці мають відігравати більш активну роль у формуванні освітніх програм, як це прийнято у провідних країнах світу. На подальше пропонується [8] розглянути можливості, які будуть створені через нові міжнародні відносини, які можуть бути використані для покращення забезпечення освіти в Україні в майбутньому активна міжнародна співпраця сприятиме підвищенню статусу та зміцненню авторитету медичних університетів в системі вищої медичної освіти, та активізує її подальшу інтеграцію у світову освітню та наукову спільноту.

Мета статті – виконати оцінку зацікавленості медичною і вищою медичною освітою в різних регіонах України і різних країнах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Матеріали і методи – для проведення дослідження використано інформаційні ресурси спеціальної пошукової системи Google Trends, яка дозволяє

визначити інтереси цільових груп, проаналізувати зацікавленість у визначеному напрямі, відстежити тренди, оцінити кількість запитів в Google з різних регіонів за певними ключовими словами [4]. Пріоритетною особливістю Google Trends є надання користувачам не кількісних показників запитів, а якісних. Вимірюється рівень популярності щодо загальної маси запитів в Google за різними регіонами світу, що дозволило здійснити виокремлення міжнародної складової запитів зі стану інтересу до медичної освіти. Автором виконувалась оцінка розподілу частоти пошукових запитів термінів «медична освіта» і «якість освіти» через Google Trends україномовною аудиторією за 2022 рік (запит на 16 січня 2023 року) [2]. Висновком було те, що з урахуванням змінного інтересу до визначених тем дослідження рівня зацікавленості медичною освітою в Україні необхідно продовжувати з використанням сучасних технологій Google, зокрема інструментів Google Trends. Дане дослідження виконано з використанням порівняльного аналізу пошукових запитів по Україні протягом року (лютий 2020-березень 2021), а також за період (жовтень 2022 по вересень 2023). Другою частиною завдання виділено міжнародний аспект визначення пошукового інтересу по чотирьох країнах – Монголії, Молдові, Вірменії і Грузії, де монопольна концентрація закладів вищої медичної освіти в столицях.

Для дослідження і аналізу використані слова «лікар», медична освіта і вища медична освіта українською мовою у часі за два річні періоди (довоєнний і під час воєнного стану) і подані розподіли топ-5 регіонів відносно першого, які надає система Google Trends (табл.1). Встановлено, що середній тренд складає від 50 балів на початку періоду до 78 в кінці.

Таблиця 1
Результати порівняльного розподілу частоти запитів щодо медичних термінів в Google Trends по Україні з виділеними топ-регіонами

Слово (термін) різними мовами	Топ-5 регіонів України (області) (лютий 2020-березень 2021)	Тренд	Топ-5 регіонів України (області) (жовтень 2022-вересень 2023)	Тренд
Лікар	Тернопільська	100	Житомирська	100
	Львівська	90	Тернопільська	68
	Волинська	81	Львівська	68
	Івано-Франківська	77	Івано-Франківська	62
	Хмельницька	67	Черкаська	61
Медична освіта, вища медична освіта	Мало даних	-	Регіональна складова статистично не виділена	33
Medical	Харківська	100	Київ	100
	Київ	99	Тернопільська	78
	Тернопільська	97	Івано-Франківська	70
	Закарпатська	83	Черновецька	68
	Вінницька	79	Львівська	67

Джерело: власна розробка

Як видно з табл.1, найбільша стійка зацікавленість професією лікаря в Західній Україні. Щодо медичної і вищої медичної освіти кількість даних для обробки є малою. Щодо пошуку англomовного Medical, то дані представлені у табл.1. Можна відзначити, що є відмінності у результатах довоєнного часу і воєнного стану, в цілому рівень зацікавленості дещо знизився, крім того, змінились лідери регіони. Пошук двох провідних медичних університетів України показав, що високим виявився інтерес щодо результатів англійською мовою у пріоритетності у Харківській області у довоєнний період, випередивши Київ, що свідчить про привабливість вищої медичної освіти у Харкові для іноземців, це також підтверджує те, що найбільший інтерес до Харківського національного медичного університету виявився у Києві. Щодо Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, то, наприк пошукувачі зі Львівської області не дуже обізнані з повною назвою університету, що є прикритим, між тим, найбільшу цікавість до цього університету виказують мешканці Києва і прилеглих областей. Щодо інших закладів вищої освіти медичного профілю України – це подальше дослідження.

Другим завданням було здійснення регіональної оцінки інтересу до вищої медичної освіти у деяких країнах світу. Пошук здійснювався для англomовної аудиторії терміну «Higher medical education» за останній рік (на 01 грудня 2023 року). Статистично значимими є запити з чотирьох країн – Індія, Філіппіни, США і Велика Британія. Для більш розширеного пошуку обрано освітні медичні системи чотирьох інших країн з різних частин світу – Монголії [5], Молдови [6], Вірменії [10], Грузії [9], які знаходились під впливом радянської системи медичної освіти, і є доцільним визначити сучасні зміни, які відбуваються.

У Монголії із врахуванням її значної території вважають за інновацію з електронним навчанням, яке саме для медичної освіти може бути дуже корисним для дистанційного навчання в сільській місцевості, де потрібен доступ до актуальної інформації про медичну освіту та надання високоякісної медичної допомоги [5].

Система освіти республіки Молдова розпочала свій процес трансформації в останнє десятиліття ХХ ст., прискорюючи в перетворень разом із дотриманням при Болонський процес 2005 р. шляхом зміни і завершення Закону про освіту №. 547 з 21.07.1995. У цей період реформа в Університетська система Молдови орієнтована за такими пріоритетними напрямками 1. Зміна структури університету систему шляхом організації 3-х циклів

ун-ту навчання, запроваджуючи додаток до диплома та Європейська система перерахування кредитів (ECTS); організація внутрішньої та зовнішньої якості систему оцінки та моніторингу шляхом створення агентство із забезпечення якості, незалежне від Уряд, а також центри якості управління в кожному університеті; . Координація пропозицій університету запит ринку шляхом моніторингу випускників працевлаштування, співпраця з роботодавцями, професіоналізація освіти [6].

Вірменська система медичної освіти здебільшого зберегла свою радянську структуру підготовки, хоча останні глибокі зміни включають прийняття Болонського процесу. Система зберігає деякі спільні риси з моделями навчання США та інших країн. Наприклад, медична школа спочатку зосереджена на доклінічній освіті, а потім на клінічній підготовці.

Початок навчання в медичній школі відразу після закінчення середньої школи, обов'язкова військова служба для чоловіків і навчання в резидентурі відрізняють Вірменію від багатьох інших місць [10].

У результаті переорієнтації в галузі охорони здоров'я в незалежній Грузії було закладено основу для нової системи медичної освіти, побудованої на сучасних принципах, яка враховує досвід інших країн світу. 2003 року змінився підхід до системи безперервної медичної освіти, згідно з яким медичний ринок має базуватися на механізмах саморегуляції, а медичний персонал має керуватися принципами саморозвитку. 2006 року безперервна медична освіта медичного персоналу перестала бути обов'язковою умовою. Також скасовано механізми переатестації лікарів і середнього медичного персоналу. Зараз безперервна медична освіта в Грузії є добровільною. Сертифікат, що підтверджує незалежну медичну діяльність, видається довічно і не прив'язаний до критеріїв професійного розвитку та підвищення (або підтримання) кваліфікації після його отримання – лікар не зобов'язаний проходити переатестацію чи набирати залікові бали. Між тим, участь у безперервній медичній освіті є обов'язковою у переважній більшості європейських країн. Враховуючи євроінтеграційний напрям розвитку Грузії медичної освіта має бути сформована відповідно до вимог Європейського Союзу [9].

Оцінка рівня зацікавленості темою медичної освіти визначалась у пошуковій системі Google Trends за останній рік (на 01 грудня 2023 року) по визначених країнах. Результати представлені у табл.2.

Таблиця 2

Результати розподілу частоти запитів у Google Trends по обраних країнах світу за рік

Слово (термін) англійською мовою	Результати розподілу пошукових запитів по країнах у балах за 100 бальною шкалою			
	Монголія	Молдова	Вірменія	Грузія
Medical education (медична освіта)	1	1	1	2
Doctor (лікар)	68	68	59	68
Пріоритетні регіони щодо терміну лікар	Улан-Батор, Умнеговь	Теленештський район (Кишинев на 12 місці)	Єреван, Армавір	Мцхета-Мтианеті, Тбілісі

Джерело: власна розробка

Як видно з табл.2, столиці Улан-Батор (Монголія) та Єреван (Вірменія) мали найбільшу зацікавленість в країні щодо пошуку терміну лікар (англійською), тоді як у Грузії та особливо в Молдові – це були інші регіони. В цілому слід відзначити рівномірно низький рівень зацікавленості пошуком теми медична освіта, щодо рівня пошукової активності теми лікар, вона майже однаково у всіх взятих країнах, також криві розподілу майже не відрізняються у часі. Такий низький рівень зацікавленості медичною освітою при асиметричному високому інтересі до лікарняної професії потребує додаткового дослідження. Щодо Грузії, де рівень трохи вищий, можна припустити, що зміни у неперервній медичній освіті мабуть позитивно вплинули на сприйняття лікарської професії. Якщо подивитися на весь світ, то у теми лікар 89 балів пошукової активності, а щодо медичної освіти статистична незнайомість, це є суттєвою проблемою підготовки лікарських кадрів при такій низькій зацікавленості медичною освітою у світі і тільки у 4 країнах є статистична значимість зацікавленості вищою медичною освітою.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Застосований сучасний інформаційний інструмент Google Trends є привабливим і простим у користуванні для актуального визначення інтересу споживачів до медицини, лікарських професій, вищої освіти і інших споріднених складових підготовки сучасного медичного працівника не тільки в Україні, але і на міжнародному рівні. Проведені оцінки дають необхідну кількісну базу для аналізу трансформацій, які відбуваються в освітній медичній галузі. Важливим при здійсненні досліджень є можливість використання слів запиту різними мовами в будь якій динаміці, що дає можливість визначити рівень інтернаціоналізації вищої освіти, її популярності по будь-якому регіону світу.

Щодо подальших досліджень, то бажано визначити зацікавленість до конкретних закладів вищої медичної освіти в Україні і світі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- Внукова Н. М. Якість освіти у реалізації завдань Болонського процесу / Н. М. Внукова // *Новий колегіум*. 2005. № 6. С. 9–13.
- Пивоваров О. В. Оцінювання засобами GOOGLE зацікавленості медичною освітою / О. В. Пивоваров // *Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі* : науково-методична міжуніверситетська конференція з міжнародною участю, Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конференції / за ред. В. Г. Марічерда. Одеса : ОНМедУ, 2023. С. 640–642. URI: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/32320>
- Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О. І. Пометун // *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Бібліотека з освітньої політики. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
- Як користуватися сервісом Google Trends ? URI: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends>
- Baatarpurev B., Tsogbadrakh B., Bandi S., Samdankhuu G. E., Nyamjav S., Badamdorj O. Online continuing medical education in Mongolia: needs assessment. / B. Baatarpurev // *Korean Journal of Medical Education*. 2022. No. 34(3). P. 191–200. doi: 10.3946/kjme.2022.229
- Bugaian L. The educational system of the Republic of Moldova: new challenges and opportunities / L. Bugaian // *Meridian Ingineresc*. 2013. No. 4. P. 51–55. URI: <http://repository.utm.md/handle/5014/248>
- Holomb L., Rogachevskiy O., Karbovanets O., Senkevych O., Vivsyanuk V. Modernization of theoretical and practical aspects of the development of higher medical education in Ukraine / L. Holomb // *Amazonia Investiga*. 2022. No. 11(55). P. 163–171. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.55.07.17>
- Hothersall E. J., Mahrlamova K. The future of medical education in Ukraine: making opportunities to modernise. / E. J. Hothersall, K. Mahrlamova // *Publishing House «Baltija Publishing»*.

2023. P. 28–30. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-318-7-9>
9. Jorbenadze A., Verulava T. Medical education reform in Georgia: experience & vision for the future / A. Jorbenadze, T. Verulava // *History, archeology, ethnology and art history*. 2021. No. 2. P. 140–160. URI: <http://www.macne.org.ge/index.php/macne/article/view/19>
10. Markosian C., et al. Medical Education in Armenia: An Overview / C. Markosian // *Journal of Medical Education and Curricular Development*. 2023, DOI: <https://doi.org/10.1177/2382120523120383>

REFERENCES

1. Vnukova, N. (2005). *Yakist osvity u realizatsii zavdan Bolonskoho protsesu*. [The quality of education in the realization of the tasks of the Bologna Process].
2. Pyvovarov, O. V. (2023). *Otsiniuvannia zasobamy GOOGLE zatsikavlenosti medychnoiu osvitoiu*. [Assessment by Googl with Interest with Medical Education]. Odesa.
3. Pometun, O. I. (2004). *Teoriia ta praktyka poslidovnoi realizatsii kompetentnitsnoho pidkhopu v dosvidi zarubizhnykh krain*. [Theory and practice of consistent implementation of a competent approach in the experience of foreign countries]. Kyiv.
4. *Yak korystuvatysia servisom Google Trends?* [How to use Google Trends?].
5. Baatarpurev, B., Tsogbadrakh, B., Bandi, S., Samdankhuu, G. E., Nyamjav, S., & Badamdorj, O. (2022). *Online continuing medical education in Mongolia: needs assessment*. [Online continuing medical education in Mongolia: needs assessment].
6. Bugaian, L. (2013). *The educational system of the Republic of Moldova: new challenges and opportunities*. [The educational system of the

- Republic of Moldova: new challenges and opportunities].
7. Holomb, L., Rogachevskiy, O., Karbovanets, O., Senkevych, O., & Vivsyannuk, V. (2022). *Modernization of theoretical and practical aspects of the development of higher medical education in Ukraine*. [Modernization of theoretical and practical aspects of the development of higher medical education in Ukraine].
  8. Hothersall, E. J., Mahrlamova, K. (2023). *The future of medical education in Ukraine: making opportunities to modernise*. [The future of medical education in Ukraine: making opportunities to modernise].
  9. Jorbenadze, A., Verulava, T. (2021). *Medical education reform in Georgia: experience & vision for the future*. [Medical education reform in Georgia: experience & vision for the future].
  10. Markosian, C. et al. (2023). *Medical Education in Armenia: An Overview*. [Medical Education in Armenia: An Overview].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПИВОВАРОВ Олександр Васильович – кандидат медичних наук, асистент кафедри внутрішньої медицини №3 та ендокринології Харківського національного медичного університету.

Наукові інтереси: розвиток компетентнісного підходу в підготовці кадрів у закладах вищої медичної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PYVOVAROV Oleksandr Vasilyevich – PhD of medical sciences, assistant of the Department of Internal Medicine No. 3 and Endocrinology of the Kharkiv National Medical University.

Circle of scientific interests: development of a competence-based approach in the training of personnel in institutions of higher medical education.

Стаття надійшла до друку 10.10.2023 р.

Наукове видання

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Серія:

Педагогічні науки

Випуск 5

Редактор: Черкасов В.Ф.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 25204-15144Р від 24.07.2022 р. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки

Друк з оригінал-макету замовника

Формат 60x84 ¹/₈. Папір офсетний. Друк різнограф.
Ум. др. арк. 17,45. Тираж 300. Замовлення № 235.

Видавництво ТОВ «КОД»
25009, м. Кропивницький, вул. Соборна, 7а, тел./факс (0522) 322-326
Свідоцтво державного комітету інформаційної політики:
серія ДК № 995 від 24.07.2002 року.

Виготовлювач СПД ФО Лисенко С. В.
25029, м. Кропивницький, вул. Дворцова, 31, кв. 4